

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 13/02-56

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. apríla 2003 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Daniela Švábyho prerokoval sťažnosť J. K., bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B. B., vo veci porušenia jeho základných práv podľa čl. 30 ods. 4, čl. 12 ods. 2 a čl. 13 ods. 2 v spojení s čl. 30 ods. 4 a čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Obecného zastupiteľstva obce Brunovce z 26. októbra 2001 a jeho nečinnosťou a takto

r o z h o d o l :

1. Obecné zastupiteľstvo obce Brunovce uznesením z 26. októbra 2001, ktorým neschválilo nástup J. K. na uprázdnený mandát poslanca, p o r u š i l o základné právo J. K. zaručené v čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Obecné zastupiteľstvo obce Brunovce uznesením z 26. októbra 2001, ktorým neschválilo podávanie informácií pre J. K. prostredníctvom jeho právneho zástupcu JUDr. J. H., p o r u š i l o základné právo J. K. zaručené v čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Uznesenie Obecného zastupiteľstva obce Brunovce z 26. októbra 2001, ktorým neschválilo nástup J. K. na uprázdnený mandát poslanca a ktorým neschválilo podávanie informácií pre J. K. prostredníctvom jeho právneho zástupcu JUDr. J. H., **z r u š u j e**.

4. J. K. **p r i z n á v a** primerané finančné zadost'účinenie v sume 100 000 Sk (slovom jednostotísíc slovenských korún), ktoré je obec Brunovce **p o v i n n á** vyplatiť J. K. na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. H. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. J. K. **p r i z n á v a** náhradu trov právneho zastúpenia v sume 12 400 Sk (slovom dvanásťtisícštyristo slovenských korún), ktoré je obec Brunovce **p o v i n n á** vyplatiť J. K. na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. H. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Sťažnosti J. K. vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením zo 6. marca 2002 č. k. I. ÚS 13/02-20 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na konanie sťažnosť J. K., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B. B., vo veci porušenia jeho základných práv podľa čl. 30 ods. 4, čl. 12 ods. 2 a čl. 13 ods. 2 v spojení s čl. 30 ods. 4 a čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) uznesením Obecného zastupiteľstva obce Brunovce z 26. októbra 2001 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a jeho nečinnosťou.

V sťažnosti sťažovateľ uviedol, že vo voľbách do Obecného zastupiteľstva obce Brunovce, ktoré sa konali v dňoch 18. a 19. decembra 1998, bolo do obecného

zastupiteľstva zvolených 9 členov s najvyšším počtom získaných hlasov, za ktorými v poradí nasledovali kandidáti J. Č. (129 hlasov), J. J. (126 hlasov), Z. B. (122 hlasov), J. B. (121 hlasov), J. K. (110 hlasov) a následne ďalší kandidáti, ktorí získali menší počet hlasov ako sťažovateľ. Po uvoľnení troch mandátov poslancov obecného zastupiteľstva v priebehu volebného obdobia nastúpili v zmysle § 51 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách do orgánov samosprávy obcí“) na dva z týchto mandátov kandidáti J. Č. a J. J.. Na tretí mandát, uvoľnený vo februári 2001, mala v zmysle príslušných ustanovení zákona nastúpiť Z. B., ktorá však nástup za poslankyňu obecného zastupiteľstva odmietla, rovnako ako ďalšia kandidátka v poradí J. B..

V úsilí nastúpiť na uprázdnený mandát poslanca obecného zastupiteľstva sa sťažovateľ dostavil na zasadnutie obecného zastupiteľstva konané 10. septembra 2001. Počas jeho prítomnosti však vo veci jeho nástupu na uprázdnený mandát obecné zastupiteľstvo ani nerokovalo, ani neprijalo žiadne rozhodnutie. Následne 26. novembra 2001 sťažovateľ na obecnom úrade Brunovce požiadal o sprístupnenie zápisnice z posledného zasadnutia obecného zastupiteľstva, na čo mu 28. novembra 2001 bol do vlastných rúk doručený výpis z uznesenia mimoriadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva konaného 26. októbra 2001, ktorým obecné zastupiteľstvo „neschválilo nástup J. K. na uprázdnený mandát poslanca“, a zároveň „neschválilo podávanie informácií pre J. K. prostredníctvom právnik JUDr. H.“.

Na základe uvedeného sťažovateľ tvrdil, že obecné zastupiteľstvo v rozpore s príslušnou zákonnou úpravou neurobilo potrebné kroky smerujúce k obsadeniu uprázdneného mandátu poslanca obecného zastupiteľstva a svojou nečinnosťou, ako aj napadnutým uznesením tak porušilo jeho právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy. Podľa tvrdení sťažovateľa obecné zastupiteľstvo postupovalo namietaným spôsobom z dôvodov súvisiacich s politickým presvedčením sťažovateľa, a teda v rozpore s čl. 12 ods. 2 ústavy, podľa ktorého sa na území Slovenskej republiky základné práva a slobody zaručujú všetkým bez ohľadu na (...) politické či iné zmýšľanie. Sťažovateľ tiež namietal, že úpravou medzí jeho základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy obecné zastupiteľstvo postupovalo v rozpore s čl. 13 ods. 2 ústavy, podľa ktorého medze základných práv a slobôd možno upraviť za

podmienok ustanovených ústavou len zákonom. Vo vzťahu k námietke porušenia jeho práva na informácie sťažovateľ uviedol, že obecné zastupiteľstvo uznesením zasiahlo do jeho práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy bez toho, aby boli splnené príslušné ústavné podmienky, teda aby išlo o obmedzenie uložené zákonom a nevyhnutné za účelom ochrany práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, ochrany verejného poriadku alebo ochrany verejného zdravia a mravnosti. Z rovnakého dôvodu sťažovateľ namietal aj porušenie jeho práva na slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice podľa čl. 10 Dohovoru.

Sťažovateľ podľa konečného návrhu z 12. novembra 2002 preto žiadal, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Uznesením z mimoriadneho rokovania Obecného zastupiteľstva v obci Brunovce bez evidenčného čísla zo dňa 26. októbra 2001, ktorým obecné zastupiteľstvo „neschválilo nástup J. K. na uprázdnený mandát poslanca“ boli porušené práva J. K. podľa:

- čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky,*
- čl. 12 ods. 2 v spojení s čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky,*
- čl. 13 ods. 2 v spojení s čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky,*

2. Uznesením z mimoriadneho rokovania Obecného zastupiteľstva v obci Brunovce bez evidenčného čísla zo dňa 26. októbra 2001, ktorým obecné zastupiteľstvo „neschválilo podávanie informácií pre J. K. prostredníctvom právnik JUDr. H.“ boli porušené práva J. K. podľa:

- čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky,*
- čl. 13 ods. 2 v spojení s čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky,*
- čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd*

3. Nečinnosťou Obecného zastupiteľstva v obci Brunovce vo veci nástupu J. K. na uprázdnený mandát poslanca obecného zastupiteľstva boli porušené práva J. K. podľa:

- čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.*

4. Uznesenie z mimoriadneho rokovania Obecného zastupiteľstva v obci Brunovce bez evidenčného čísla zo dňa 26. októbra 2001, ktorým obecné zastupiteľstvo „neschválilo

nástup J. K. na uprázdnený mandát poslanca“ a ktorým obecné zastupiteľstvo „neschválilo podávanie informácií pre J. K. prostredníctvom právnik JUDr. H.“ sa zrušuje.

5. Obecné zastupiteľstvo v Brunovciach je povinné do troch dní od doručenia tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v zmysle § 51 zákona č. 346/1990 Zb. vyhlásiť nástup J. K. na uprázdnený mandát poslanca Obecného zastupiteľstva v Brunovciach a odovzdať J. K. osvedčenie o tom, že sa stal poslancom Obecného zastupiteľstva v Brunovciach.

6. Obec Brunovce je povinná do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť J. K., na účet jeho právneho zástupcu č. (...) vedenom (...), za porušenie jeho Ústavou Slovenskej republiky garantovaných práv, finančné zadostučinenie vo výške 250.000,- Sk.“

Sťažovateľ nakoniec žiadal uložiť obci Brunovce povinnosť nahradiť mu do siedmich dní od doručenia nálezu ústavného súdu na účet jeho právneho zástupcu „trovy konania vo výške 12.400,- Sk za päť nasledovných úkonov právnej služby:

1. Prevzatie veci – 100 Sk a advokátsky paušál vo výške 100 Sk v zmysle vyhlášky č. 240/1990 Zb.,

2. Písomné podanie na súd – ústavná sťažnosť zo dňa 27. 12. 2001 – 100 Sk a advokátsky paušál vo výške 100 Sk v zmysle vyhlášky č. 240/1990 Zb.,

3. Písomné podanie na súd – vyjadrenie zo dňa 17. 04. 2002 – 3.900,- Sk a advokátsky paušál 100,- Sk v zmysle vyhlášky č. 163/2002 Z. z.,

4. Písomné podanie na súd – vyjadrenie zo dňa 07. 10. 2002 – 3.900,- Sk a advokátsky paušál 100,- Sk v zmysle vyhlášky č. 163/2002 Z. z.,

5. Písomné podanie na súd – vyjadrenie zo dňa 12. 11. 2002 – 3.900,- Sk a advokátsky paušál 100,- Sk v zmysle vyhlášky č. 163/2002 Z. z.“

Obec Brunovce v stanovisku z 26. marca 2002 okrem iného uviedla:

„1. Obecné zastupiteľstvo (ďalej len OZ) obce Brunovce neodopiera právny nárok na nástup J. K. na uprázdnený mandát poslanca vid' zápisnica OZ zo dňa 14. septembra 2001 bod 5. príloha č. 1 OZ v Brunovciach, ale ostro protestuje k možnosti nastúpenia J. K. na

uprázdnený mandát poslanca z dôvodu uvedeného v zápisnici OZ zo dňa 14. septembra 2001 bod 5. príloha č. 1 , v liste na Okresnú prokuratúru zo dňa 15. 10. 2001 zaslaného poslancom OZ príloha č. 2, príloha č. 3. Nakoľko pán J. K. svojimi tvrdeniami, že OZ je zvolené nelegitímne, samospráva nepracuje zákonne, obecný úrad pracuje nelegálne, že „pri pohľade na budovu obecného úradu mu je na vracanie“, vyjadreniami, že poslanci OZ sú len nutné zlo, nuly len do počtu a neplnením si svojich základných občianskych povinnosti verejne znevažuje obecnú samosprávu, starostu obce, členov OZ a v neposlednom rade aj občanov obce Brunovce.

2. Informácie v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. boli na základe žiadosti zo dňa 2. 1. 2001 príloha č. 4 zaslané vid' príloha č. 5. Ďalšie poskytovanie informácii bolo pozastavené z dôvodu sústavného zneužívania informácii na umelo vytvárané kauzy a udania, ktoré dodnes nepriniesli pre obec žiadne pozitíva, ale len negatíva, ktoré vedú len k stále sa prehľbujúcemu narušaniu autority a znemožňovaniu riadneho chodu a práce obecného úradu, starostu obce, poslancov OZ a v neposlednom rade aj k narušeniu medziľudských vzťahov v obci prílohy č. 6-12. Ďalšie písomnosti potvrdzujúce konanie J. K., budú vyžiadané v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. od OÚ, OR PZ, Okresnej prokuratúry v Novom Meste nad Váhom, KÚ v Trenčíne, Slovenskej inšpekcie životného prostredia Žilina, MŽP SR, Úradu vlády SR a budú ÚS SR dodané ihneď po ich obdržaní.“

Na preukázanie uvedených tvrdení obec Brunovce v priebehu konania založila do spisu ústavného súdu rôzne písomnosti, opakovane sa k sťažnosti písomne vyjadrila a napokon k záverečnému návrhu sťažovateľa vo svojom vyjadrení zo 14. decembra 2002 uviedla:

„1. Sme presvedčení, že uznesením z mimoriadneho rokovania Obecného zastupiteľstva v obci Brunovce bez evidenčného čísla zo dňa 26. októbra 2001, ktorým obecné zastupiteľstvo „neschválilo nástup J. K. na uprázdnený mandát poslanca“ nedošlo k porušeniu práva sťažovateľa J. K. podľa:

- 1. čl. 12 ods. 2 v spojení s čl. 30 ods. 4 Ústavy SR*
- 2. čl. 13 ods. 2 v spojení s čl. 30 ods. 4 Ústavy SR*
- 3. čl. 30 ods. 4 Ústavy SR,*

nakolko:

a/ sťažovateľ (ako sme sa už skôr vyjadrili) nekalými praktikami donútil osoby, ktoré sa vo voľbách do nášho obecného zastupiteľstva získali viachlasov občanov ako sťažovateľa umiestnili sa pred ním, aby ako náhradníci rezignovali na uvoľnený poslanecký mandát a takto sa potom uchádzal o post poslanca obecného zastupiteľstva ako náhradník, teda sám svojim konaním poškodil tieto osoby a porušil tak ich právo podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR. Domnievame sa, že každý je povinný konať tak, aby výkon jeho práv nebol na úkor rovnakých práv iných osôb a že nikto nesmie zneužívať svoje práva na ujmu iných, čo sťažovateľ uvedeným konaním urobil;

b/ pokiaľ Ústava SR v čl. 13 ods. 2 uvádza, že „Medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom.“, má na mysli úpravu týchto práv a slobôd všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý môže mať iba formu zákona, a nie napr. formu všeobecnezáväzného aktu orgánu výkonnej moci alebo všeobecnezáväzného aktu súdnej moci; napadnuté rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Brunovce zo dňa 26. 10. 2001, ktorým „neschválilo nástup J. K. na uprázdnený mandát poslanca“ nie je žiadnym zo všeobecnezáväzných právnych aktov.

2. Sme presvedčení, že uznesením z mimoriadneho rokovania Obecného zastupiteľstva v obci Brunovce bez evidenčného čísla zo dňa 26. októbra 2001, ktorým obecné zastupiteľstvo „neschválilo podávanie informácií pre J. K. prostredníctvom právnik JUDr. H.“ nedošlo k porušeniu práva sťažovateľa J. K. podľa:

4. čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy SR

5. čl. 13 ods. 2 v spojení s čl. 30 ods. 4 Ústavy SR

6. čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

nakolko uvedeným postupom obecné zastupiteľstvo iba chránilo záujmy občanov obce Brunovce pred nekalou činnosťou ich spoluobčana, čo je povinnosťou obecného zastupiteľstva.

3. Nesúhlasíme s tým, že „nečinnosťou Obecného zastupiteľstva v obci Brunovce vo veci nástupu J. K. na uprázdnený mandát poslanca obecného zastupiteľstva boli porušené práva J. K. podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR“; naopak, obecné zastupiteľstvo vzhľadom na to, že vedelo, akým nekalým spôsobom sa J. K. snaží stať sa poslancom obecného zastupiteľstva, vo veci v záujme ostatných spoluobčanov konalo.

4. *Nesúhlasíme s tým, aby bolo sťažovateľom napadnuté uznesenie obecného zastupiteľstva zrušené, a to z dôvodov uvedených v bodoch 1. a 2. tohto vyjadrenia.*

5. *S poukazom na skutočnosti uvedené vyššie nesúhlasíme ani s bodom č. 5. podania právneho zástupcu sťažovateľa zo dňa 12. 11. 2002.*

6. *Sťažovateľ sa domáha od obce Brunovce finančného zadosťučinenia v sume 250.000,- Sk, za (podľa nášho názoru domnelé) porušenie jeho práv.*

Táto požiadavka sťažovateľa len potvrdzuje náš názor o konaní sťažovateľa v neprospech obce, nakoľko pokiaľ Ústavný súd – napriek nášmu vyjadreniu a všetkým okolnostiam prípadu – uzná sťažnosť J. K. za oprávnenú a takéto finančné zadosťučinenie sťažovateľovi prizná, bude musieť obec túto sumu sťažovateľovi zaplatiť, čo sa výraznou mierou dotkne rozpočtu našej malej obce.

7. *Vo veci náhrady trov konania tak, ako sú vyčíslené právnym zástupcom sťažovateľa, je vecou Ústavného súdu aby posúdil, či vo veci boli potrebné všetky úkony, ktoré JUDr. H. vyúčtoval, a aká odmena mu za ne patrí.*

8. *Veríme, že Ústavný súd pri svojom rozhodovaní o veci prihliadne na všetky okolnosti prípadu a rozhodne nielen v súlade s Ústavou SR, ale že jeho rozhodnutie bude vyjadrením zásady spravodlivosti, ktorá je jednou zo základných zásad nášho právneho poriadku.“*

Obaja účastníci súhlasili s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci. Vzhľadom na obsah uvedených vyjadrení účastníkov konania ústavný súd dospel k názoru, že od ústneho pojednávania v predmetnej veci nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných vyjadrení účastníkov a listinných dôkazov k nim pripojených.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ podaním z 18. apríla 2002 požiadal, aby sa jeho ústavná sťažnosť posudzovala v zmysle § 79a ods. 1 zákona o ústavnom súde v znení

zákona č. 124/2002 Z. z. ako podanie podľa tohto zákona, ústavný súd ďalej vo veci konal podľa zákona o ústavnom súde v znení uvedeného zákona.

II.

Na základe obsahu sťažnosti, vyjadrení účastníkov konania a k nim pripojených písomností možno skutkový stav veci týkajúci sa predmetu konania zhrnúť nasledovne:

1.1 V dňoch 18. a 19. decembra 1998 sa konali voľby do orgánov samosprávy obcí, v ktorých na funkciu poslanca Obecného zastupiteľstva obce Brunovce kandidoval aj sťažovateľ. V tejto obci má obecné zastupiteľstvo 9 členov a za poslancov obecného zastupiteľstva boli na základe výsledkov volieb zvolení nasledovní kandidáti: I. M., M. M., P. P., M. J., R. Š., J. J., A. C., F. K. a Z. T.. Ďalší v poradí boli kandidáti s počtom hlasov: J. Č. 129 hlasov, J. J. 126 hlasov, Z. B. 122 hlasov, J. B. 121 hlasov, J. K. 110 hlasov, S. K. 100 hlasov, L. Š. 98 hlasov, J. M. 89 hlasov a M. M. 82 hlasov.

1.2 V priebehu volebného obdobia zomrel poslanec F. K., resp. funkcie sa vzdali poslanci A. C. (v januári 2001) a Z. T. (vo februári 2001). Podľa poradia vo voľbách v zmysle § 51 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí nastúpili v zákonnej lehote na uvoľnené mandáty za zosnulého poslanca K. J. Č. a za poslanca C. J. J.. Na uprázdnený mandát po T. mali postupne nastúpiť Z. B. a J. B.

2. Listom z 29. júla 2001 (zapísaným na Obecnom úrade Brunovce 7. júla 2001 pod č. 161/01) Z. B. okrem iného starostovi D. M. oznámila, že „Na dvore som našla pohodenú, Vami podpísanú pozvánku, kde sa píše, že dňa 25. júla 2001 sa konalo zasadnutie OZ a mňa ste pozývali zložiť sľub poslanca OZ Brunovce, náhradníka na uvoľnený mandát (...) Týmto Vám oznamujem, že ja nenastúpim a svojho mandátu sa vzdávam z dôvodu, že už aj z minulého volebného obdobia viem, že Vy nerešpektujete poslancov ani zákon o obecnom zriadení. V takom stave nemám predpoklad na riadny výkon funkcie“. Listom z 10. septembra 2001 (zapísaným na Obecnom úrade Brunovce 11. septembra 2001 pod č. 197/01) Ing. J. B. starostovi obce p. M. oznámila, že „Vzdávam sa z osobných dôvodov poslaneckého mandátu na výkon funkcie poslanca v obci Brunovce“.

3.1 V zápisnici z mimoriadneho zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Brunovciach konaného 14. septembra 2001 sa okrem iného uvádza: „Starosta oboznámil prítomných poslancov, že dňa 11. septembra obdržal od náhradníčky na poslanecký mandát Ing. J. B. list, v ktorom sa vzdáva poslaneckého mandátu. Bude potrebné pozvať ďalšieho náhradníka na poslanecký mandát, ktorým je J. K.. Poslanci ostro vystúpili proti tomuto náhradníkovi, nakoľko K. sa niekoľkokrát od volieb vyjadril, že toto obecné zastupiteľstvo neuznáva a neuznáva ani starostu. Zároveň je známe, že za tento stav je on sám zodpovedný, pretože svojimi vyhrážkami donútil riadne zvolených poslancov odstúpiť, taktiež sa poslaneckých mandátov vzdali aj náhradníčky, ktoré mali viac hlasov ako on. A napokon, kandidát na poslanca skladá sľub, že bude hájiť záujmy obce, dodržiavať zákony a ústavu, čo práve K. nedodržiava. Poslanci nesúhlasia s tým, aby taký človek, ktorý obci neustále škodí bol poslancom. Takého človeka neuznávajú poslanci obecného zastupiteľstva, ako aj väčšina občanov obce a žiadajú, aby sa verejne všetkým poslancom ospravedlnil za verejnú urážku na verejnom zhromaždení občanov dňa 27. 10. 2000, odkedy ich neustále udáva a všetci sú predvolávaní raz na políciu, inokedy na priestupkový referát okresného úradu.“

3.2 Z listu starostu obce Brunovce z 27. novembra 2001 označeného ako „Výpis z uznesenia z mimoriadneho zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Brunovciach konaného dňa 26. 10. 2001“, ktorý bol zaslaný sťažovateľovi, okrem iného vyplýva, že:

„C. neschvaľuje

- podávanie informácií pre J. K. (...) cez jeho právniku JUDr. H. z dôvodu zneužívania informácií na klamlivé udania orgánom polície a prokuratúry
- nástup J. K. na uprázdnený mandát z dôvodu, že poslanec má vykonávať všetko pre zveľádovanie obce, K. však robí pravý opak.“

3.3 Zo zápisnice z mimoriadneho zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Brunovciach konaného z príležitosti zvolania havarijnej komisie obce Brunovce 5. decembra 2001 vyplýva, že v rámci bodu „4. Rôzne“ starosta „opätovne oboznámil poslancov, že na uvoľnený mandát poslanca má nastúpiť J. K.. Toto poslanci opäť zamietli a nesúhlasia s tým, nakoľko K. je postavený proti obecným záujmom a v obecnom zastupiteľstve by len škodil“.

3.4 Obecné zastupiteľstvo nevyhlásilo sťažovateľov nástup na uprázdnený mandát poslanca, resp. nevydalo mu osvedčenie o zvolení za poslanca, do skončenia daného volebného obdobia, t. j. do nových volieb do orgánov miestnej samosprávy v obci Brunovce konaných 6. a 7. decembra 2002.

III.

Predmetom konania bolo posúdenie zlučiteľnosti napadnutého uznesenia a stavu vytvoreného nečinnosťou obecného zastupiteľstva vo veci nástupu sťažovateľa na uprázdnený mandát poslanca obecného zastupiteľstva s čl. 12 ods. 2, čl. 13 ods. 2, čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 30 ods. 4 ústavy a čl. 10 Dohovoru, ktoré v relevantnom znení ustanovujú:

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 13 ods. 2 ústavy medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom.

Podľa čl. 26 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené (ods. 1). Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu (...) (ods. 2).

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Podľa čl. 10 Dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice (...) (ods. 1). Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti, aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti

alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci (ods. 2).

1. Ústavný súd konštatuje, že v dôsledku uprázdnenia v obecnom zastupiteľstve obce Brunovce mandátu (po Ing. T.) a postupnom vzdaní sa (neuplatnení) práva nastúpiť za poslanca na uprázdnený mandát ako náhradník Z. B. a Ing. B., stal sa sťažovateľ takýmto náhradníkom podľa § 51 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí. Podľa tohto ustanovenia ak sa uprázdni v obecnom (mestskom) zastupiteľstve mandát, nastupuje za poslanca obecného (mestského) zastupiteľstva ako náhradník kandidát, ktorý získal najväčší počet hlasov vo volebnom obvode, v ktorom sa uprázdnil mandát, ale nebol zvolený za poslanca. V prípade rovnosti hlasov sa postupuje primerane podľa § 44 ods. 2 a 3 (ods. 1). Nastúpenie náhradníka vyhlási obecné (mestské) zastupiteľstvo do 15 dní po tom, čo sa uprázdni mandát, a odovzdá mu osvedčenie o tom, že sa stal poslancom. Osvedčenie podpíše starosta obce (primátor) (ods. 2).

Skutočnosť, že sa sťažovateľ stal takýmto náhradníkom, medzi účastníkmi konania nebola sporná. Vzhľadom na to, že Ing. J. B. sa právne relevantným spôsobom vzdala práva nastúpiť za poslanca Obecného zastupiteľstva obce Brunovce ako náhradník až 11. septembra 2001, bolo možné lehotu 15 dní ustanovenú v cit. ustanovení pre vyhlásenie nastúpenia sťažovateľa ako náhradníka na uprázdnený mandát počítat až od tohto dňa. Ústavný súd konštatuje, že v tejto lehote a ani neskôr až do skončenia relevantného volebného obdobia nebolo obecným zastupiteľstvom vyhlásené nastúpenie sťažovateľa ako náhradníka ani mu nebolo odovzdané osvedčenie o tom, že sa stal poslancom, hoci sťažovateľ uplatnil právo nastúpiť za poslanca obecného zastupiteľstva ako náhradník.

Obecné zastupiteľstvo v napadnutom uznesení, ktorým neschválilo toto nastúpenie sťažovateľa, uviedlo ako dôvod neschválenia, že „poslanec má vykonávať všetko pre zveľaďovanie obce, K. však robí pravý opak“. Vo svojich vyjadreniach pred ústavným súdom sa starosta obce Brunovce odvolával aj na dôvody uvedené v zápisnici zo 14. septembra 2001 (pozri časť II bod 3.1). Vo vyjadrení zo 14. decembra 2002 napokon uviedol, že *„sťažovateľ (...) nekalými praktikami donútil osoby, ktoré (...) vo voľbách do nášho obecného zastupiteľstva získali viachlasov občanov ako sťažovateľa umiestnili sa pred ním, aby ako náhradníci rezignovali na uvoľnený poslanecký mandát a takto sa potom*

uchádzal o post poslanca obecného zastupiteľstva ako náhradník, teda sám svojim konaním poškodil tieto osoby a porušil tak ich právo podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR. Domnievame sa, že každý je povinný konať tak, aby výkon jeho práv nebol na úkor rovnakých práv iných osôb a že nikto nesmie zneužívať svoje práva na ujmu iných, čo sťažovateľ uvedeným konaním urobil“.

Článkom 30 ods. 4 ústavy sa občanom zaručuje prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok. V rozsahu prístupu k voleným funkciám sa týmto ustanovením zaručuje pasívne volebné právo, možnosť byť zvolený za zástupcu iných občanov a v ich mene vykonávať moc, ktorá podľa čl. 2 ods. 1 ústavy pochádza od nich. V danej veci je síce priamo dotknuté len ustanovenie čl. 30 ods. 4 ústavy, ale pre jeho výklad a uplatnenie sú relevantné aj ďalšie ustanovenia ústavy a z nich predovšetkým ustanovenie čl. 30 ods. 1, podľa ktorého občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov (...), teda ustanovenie, ktorým sa občanom zaručuje uplatnenie aktívneho volebného práva. Uplatnenie volebného práva, aktívneho aj pasívneho, patrí k najvýznamnejším právnym prostriedkom prevedenia štátnej moci z občana na mechanizmus verejnej moci (*mutatis mutandis* II. ÚS 48/97).

Článkom 30 sa v spojení s čl. 2 ods. 1 ústavy zaručuje občanovi nielen možnosť odovzdať svoj hlas v prospech kandidáta na volené miesto alebo možnosť dostať hlas od iných občanov, ale sa mu tiež zaručuje, že uplatnenie tohto práva po splnení zákonom ustanovených podmienok vyvolá zákonom určené právne účinky. Inými slovami ak sa splnia podmienky ustanovené príslušným zákonom o voľbách, získava občan právny nárok na obsadenie mandátu poslanca.

Občanom, ktorí sa vo voľbách uchádzali o funkciu poslanca a neboli bezprostredne zvolení, sa právo uvedené v čl. 30 ods. 4 ústavy uchováva počas celého volebného obdobia. Jeho naplnenie, teda jeho premena na vymáhateľný právny nárok, sa spája so splnením podmienok uvedených v príslušných ustanoveniach zákona o voľbách. V danej veci teda so splnením podmienok uvedených v cit. ustanovení § 51 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí. Toto ustanovenie je integrálnou súčasťou tohto zákona a slúži na určenie rovnakých podmienok na prístup tzv. náhradníka (t. j. kandidáta, ktorý získal najväčší počet hlasov vo volebnom obvode, v ktorom sa uprázdnil mandát, ale nebol zvolený za poslanca)

k funkcii poslanca obecného (mestského) zastupiteľstva počas volebného obdobia v prípade, ak sa v ňom uprázdni mandát.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ získal právny nárok na obsadenie mandátu poslanca Obecného zastupiteľstva obce Brunovce následne po tom, keď sa Ing. B. ako posledný náhradník v poradí pred sťažovateľom nepochybným písomným prejavom vôle (listom z 10. septembra 2001) vzdala práva nastúpiť za poslanca na uprázdnený mandát v tomto zastupiteľstve. Ústavný súd vzhľadom na to, že obsah jej listu z 10. septembra 2001 nebol právne relevantným spôsobom vyvrátený ani spochybnený, nemohol dospieť k inému záveru, než že sťažovateľ splnil všetky podmienky ustanovené v § 51 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí a že dôvody, pre ktoré obecné zastupiteľstvo odmietlo napadnutým uznesením vyhlásiť jeho nastúpenie ako náhradníka na uprázdnený mandát a odovzdať mu osvedčenie o tom, že sa stal poslancom, nemajú oporu v cit. ustanovení.

Ustanovenie, že „nastúpenie náhradníka vyhlási obecné (mestské) zastupiteľstvo“ (§ 51 ods. 2 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí), nemožno vykladať a uplatňovať tak, že obecné (mestské) zastupiteľstvo je tým oprávnené meniť poradie náhradníkov alebo akokoľvek inak do ich poradia, ktoré vyplynulo z volieb, zasahovať. Inými slovami obecné zastupiteľstvo nemôže rozhodovať o tom, kto má byť poslancom, ani o tom, či náhradník „podľa poradia“ si zaslúži alebo nezaslúži byť poslancom obecného zastupiteľstva, pretože na takéto rozhodovanie (na vlastnú úvahu) nemá v cit. ustanovení ani v ústave ponechaný žiadny priestor. Citované ustanovenie nedáva obecnému (mestskému) zastupiteľstvu inú alternatívu než povinnosť rešpektovať právo občanov zúčastňovať sa na správe verejných vecí „slobodnou voľbou svojich zástupcov“, t. j. rešpektovať právo voličov obce vybrať si svojich zástupcov vo voľbách do orgánov samosprávy obcí.

Dôvod, ktorý obecné zastupiteľstvo, resp. starosta v konaní pred ústavným súdom uviedli na odôvodnenie nesúhlasu s nastúpením sťažovateľa za poslanca obecného zastupiteľstva, sa ústavnému súdu javí aj ako „sankcia“ uložená sťažovateľovi za jeho kritiku, ktorú pri rôznych príležitostiach vyslovil, resp. mal vysloviť, na adresu obecného zastupiteľstva alebo starostu obce. Obecnému zastupiteľstvu však neprislúcha vykonávať úlohu sudcu a je podľa názoru ústavného súdu nepochybné, že takýto dôvod na odmietnutie nastúpenia náhradníka za poslanca na uprázdnený mandát nemožno podriaďovať pod cit.

ustanovenie § 51 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí. Navyše pri opačnom názore, t. j. pri akceptovaní takéhoto nesúhlasu, ktorý je reakciou na vyslovenú kritiku, by sa takýto názor ľahko mohol dostať aj do rozporu so „slobodnou súťažou politických síl v demokratickej spoločnosti“, ktorá ako základný predpoklad fungovania demokratického štátu je ustanovená v čl. 31 ústavy (mutatis mutandis PL. ÚS 22/00) a ako ústavný princíp musí byť chránená aj počas volebného obdobia pri obsadzovaní uprázdneného mandátu poslanca náhradníkom.

Okrem toho právo kandidovať vo voľbách zaručené v čl. 30 ods. 4 ústavy, ktorý v spojení s ďalšími ustanoveniami ústavy ustanovuje charakteristický princíp skutočne demokratického politického režimu, by bolo len iluzórne, ak by v akomkoľvek okamihu mohol byť jednotlivец pozbavený tohto práva. Preto princíp účinnosti práv vyžaduje, aby rozhodnutie, ktorým je v konkrétnom prípade konštatované nesplnenie podmienok pre nastúpenie kandidáta (náhradníka) za poslanca, zodpovedalo určitým kritériám, ktoré umožňujú vylúčiť svojvôľu resp. zneužitie právomoci zo strany príslušného orgánu. Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie sa takýmito kritériami nevyznačuje, a preto neumožňuje vylúčiť svojvôľu obecného zastupiteľstva pri aplikovaní ustanovenia § 51 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí v prípade sťažovateľa.

Z týchto dôvodov napadnutým uznesením v časti, ktorou obecné zastupiteľstvo neschválilo nástup sťažovateľa na uprázdnený mandát poslanca, bolo porušené jeho ústavné právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok garantované v čl. 30 ods. 4 ústavy, pričom toto porušenie trvalo až do skončenia daného volebného obdobia (pozri časť II bod 3.4).

K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 a čl. 13 ods. 2 v oboch prípadoch v spojení s čl. 30 ods. 4 ústavy ústavný súd konštatuje, že uvádzané skutočnosti a dôvody sú sprievodnými účinkami napadnutého uznesenia, ktorým obecné zastupiteľstvo neschválilo nástup sťažovateľa na uprázdnený mandát poslanca, ktoré ústavný súd posúdil ako v rozpore s čl. 30 ods. 4 ústavy, a v dôsledku toho nebol dôvod samostatne skúmať tento aspekt sťažnosti, resp. vyhovieť tejto časti sťažnosti.

2. Sťažovateľ napadol uznesenie obecného zastupiteľstva aj v časti, ktorou neschválilo podávanie informácií pre neho prostredníctvom jeho právneho zástupcu JUDr. J. H.. Sťažovateľ v tejto súvislosti okrem iného uviedol, že „V zmysle čl. 26 ods. 5 sa orgánom verejnej moci ukladá povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti. Týmto ustanovením je zaručená vyššia kvalita práva na informácie, nakoľko vymedzené subjekty, medzi ktoré bezpochyby patrí aj obecné zastupiteľstvo majú povinnosť vlastnou činnosťou rozširovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku.

Právo na informácie je v oblasti územnej samosprávy vykonávané viacerými formami. Orgány územnej samosprávy sprístupňujú a zverejňujú informácie napr. v zmysle § 25 ods. 7 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení alebo v zmysle ustanovení zákona č. 211/2000 Z. z. o slobode informácií.

Právo na informácie v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy nie je absolútne. Možno ho obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti. Ako však Ústavný súd SR konštatoval v rozhodnutí II. ÚS 10/99 zásah do práva podľa čl. 26 ods. 1 a 2 nemožno vykonať preventívne, bez riadneho zistenia okolností prípadu odôvodňujúcich jeho uplatnenie ani bez identifikácie účelu, kvôli ktorému sa obmedzí právo zaručené čl. 26 ods. 1 a 2 v konkrétnom prípade.

Uznesením Obecného zastupiteľstva v Brunovciach zo dňa 26. októbra 2001 bol vykonaný preventívny zásah do práva garantovaného sťažovateľovi čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy SR. Uznesenie neobsahuje odkaz na žiadnu konkrétnu žiadosť sťažovateľa o informácie, ide o všeobecný zákaz poskytovať tomuto informácie (...)

Dôvod obmedzenia prístupu k informáciám sa dá preskúmať vždy jedine vo väzbe na obsah konkrétnej žiadosti o informácie. Žiaden zákon v slovenskej republike neobsahuje možnosť vylúčiť z realizácie práva garantovaného čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy SR skupinu ľudí alebo jednotlivca podľa akéhokoľvek ľubovoľného kritéria (...)

Sloboda prejavu, ktorá v sebe v zmysle čl. 10 ods. 1 obsahuje aj právo na informácie, je v európskej judikatúre chápaná pomerne široko. Sloboda prejavu je jedným z hlavných

základov demokratickej spoločnosti, s obmedzeniami vyplývajúcimi z čl. 10 ods. 2 Dohovoru sa vzťahuje nielen na „informácie“ alebo „myšlienky“, ktoré sú prijímané priaznivo alebo pokladané za neškodné alebo je k nim zaujímavý ľahostajný postoj, ale aj na také, ktoré urážajú, šokujú či znepokojujú. Sloboda prejavu podlieha mnohým výnimkám, ktoré je treba vykladať reštriktívne a nevyhnutnosť každého obmedzenia musí byť presvedčivo preukázaná. (z rozhodnutia vo veci Sunday Times, 1979, A-30, z rozhodnutia vo veci Observer a Guardian, 1991, A-216) (...)

Európsky súd potvrdil, že právo na informácie zahŕňa i právo na informácie o veciach verejného záujmu (napr. The Sunday Times Case, 1979, A-30), ktorými sú nepochybne aj informácie týkajúce sa života obce, rozhodovania jej orgánov, nakladanie s prostriedkami obce, ktoré sa prerokúvajú na zasadnutiach mestského zastupiteľstva (...)

Rozhodnutie poslancov Obecného zastupiteľstva v Brunovciach nespĺňa podmienky pre obmedzenie práva na informácie v zmysle čl. 10 ods. 2 Dohovoru a preto je napadnuté uznesenie zo dňa 26. októbra 2001 v rozpore s čl. 10 Dohovoru.“

Starosta obce podstatu stanoviska obecného zastupiteľstva k tomuto bodu zhrnul nasledovne: „*Sme presvedčení, že uznesením z mimoriadneho rokovania Obecného zastupiteľstva v obci Brunovce bez evidenčného čísla zo dňa 26. októbra 2001, ktorým obecné zastupiteľstvo „neschválilo podávanie informácií pre J. K. prostredníctvom právnik JUDr. H.“* nedošlo k porušeniu práva sťažovateľa J. K. podľa:

7. čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy SR

8. čl. 13 ods. 2 v spojení s čl. 30 ods. 4 Ústavy SR

9. čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nakoľko uvedeným postupom obecné zastupiteľstvo iba chránilo záujmy občanov obce Brunovce pred nekalou činnosťou ich spoluobčana, čo je povinnosťou obecného zastupiteľstva“.

Ústavný súd už uviedol, že právo na informácie zaručené v čl. 26 ústavy má tri zložky, a to vyhľadávanie, prijímanie a rozširovanie informácií, pričom pod vyhľadávaním informácií sa rozumie vlastné zisťovanie, či v oblasti záujmu toho, kto informácie vyhľadáva, informácie vôbec existujú, aké a kde sa nachádzajú, a pod prijímaním informácií

sa zase rozumie získanie informácie do vlastnej dispozičnej sféry tak, aby mohla byť subjektom pre vlastnú potrebu, ako aj pre potrebu iných spracovaná (*mutatis mutandis* I. ÚS 57/00).

Ústavný súd nemal žiadnu pochybnosť v tom, že napadnuté uznesenie, ktorým obecné zastupiteľstvo neschválilo podávanie informácií pre sťažovateľa prostredníctvom jeho právneho zástupcu, treba považovať za „zásah“ do výkonu práva sťažovateľa na informácie tak v zmysle čl. 26 ústavy, ako aj čl. 10 Dohovoru. Napadnutým uznesením bol sťažovateľ obmedzený predovšetkým v práve vyhľadávať a prijímať informácie, ktoré orgány samosprávy obcí ako orgány verejnej moci v zmysle čl. 26 ods. 5 ústavy držia a sú povinné poskytovať.

V rozhodnutí sp. zn. PL. ÚS 15/98 ústavný súd vyslovil, že „obmedzenie práva na informácie v súlade s ústavou je dovolené len vtedy, ak sa splní formálna podmienka zákona a dve kumulatívne materiálne podmienky (...)“. Obdobné kritériá pre obmedzenie slobody prejavu a práva na informácie obsahuje aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 10 Dohovoru. Inými slovami, orgány verejnej moci môžu zasiahnuť do tohto práva za súčasného splnenia troch podmienok: zásah je ustanovený zákonom, zodpovedá niektorému legitímnemu cieľu ustanovenému v ústave (čl. 26 ods. 4), resp. Dohovore (čl. 10 ods. 2), a je nevyhnutný v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom.

Ústavný súd súhlasí so sťažovateľom, že napadnutým uznesením bol vykonaný „*preventívny zásah*“ do jeho práva na informácie, pretože jeho cieľom bol „*všeobecný zákaz*“ poskytovať mu informácie bez ohľadu na ich povahu, obsah alebo inú vlastnosť, či účel využitia z „*dôvodu zneužívania informácií na klamlivé udania orgánom polície a prokuratúry*“ (dôvod uvedený v napadnutom uznesení), resp. z dôvodu potreby chrániť týmto postupom „*záujmy občanov obce Brunovce pred nekalou činnosťou ich spoluobčana*“ (dôvod uvedený vo vyjadrení starostu obce). Ústavný súd súhlasí so sťažovateľom aj v tom, že takýto všeobecný zákaz sa neopiera o „zákon“, pod ktorým sa podľa judikatúry ústavného súdu rozumie „neurčitý počet všeobecne záväzných právnych predpisov s týmto stupňom právnej sily“ (napr. II. ÚS 7/00).

Vzhľadom na to, že každý zásah do slobody prejavu a práva na informácie v zmysle čl. 26 ústavy a čl. 10 Dohovoru sa musí opierať o „zákon“, a pretože v prípade napadnutého uznesenia tomu tak nebolo, ústavný súd konštatoval, že napadnutým uznesením v časti, ktorou obecné zastupiteľstvo neschválilo podávanie informácií pre sťažovateľa prostredníctvom jeho právneho zástupcu, porušilo jeho základné právo podľa označených článkov ústavy a Dohovoru.

V súvislosti s namietaným porušením čl. 13 ods. 2 v spojení s čl. 30 ods. 4 ústavy ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na predchádzajúci záver o porušení čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy obmedzením práva sťažovateľa na informácie, ku ktorému došlo napadnutým uznesením obecného zastupiteľstva, nevznikla z hľadiska týchto článkov žiadna samostatná a ústavne relevantná otázka. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosti v tejto časti nevyhovел.

3. Vzhľadom na konštatované porušenie základných práv sťažovateľa napadnutým uznesením, ústavný súd toto uznesenie podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde zrušil.

4. Sťažovateľ žiadal priznať aj primerané finančné zadosťučinenie v sume 250 000 Sk okrem iného z dôvodu, že *„rozsah a spôsob zásahu do Ústavou garantovaných práv sťažovateľa sú mimoriadne závažné. Obecné zastupiteľstvo v obci Brunovce postupovalo pri napádanom uznesení a opatrení s mimoriadnou brutalitou a absolútnou ignoranciou hodnôt právneho štátu (...) Takýmto postupom orgány obce Brunovce v značnej miere zasiahli do dobrej povesti, ľudskej dôstojnosti a vážnosti sťažovateľa pred spoluobyvateľmi. V obci je na sťažovateľa nazerané ako na notorického kverulanta, ktorý aj tak proti všemocnému starostovi a obecnému zastupiteľstvu s „jeho právom“ nič nezmôže. Už samotný nález Ústavného súdu bude značnou morálnou satisfakciou pre sťažovateľa, ale ako bolo uvedené zásah do práv bol takej intenzity, že popri morálnom zadosťučinení je namieste aj zadosťučinenie finančné“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci zakladajúce porušenie základných práv podľa čl. 30 ods. 4 a čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 10 Dohovoru ústavný súd dospel k záveru, že len takéto konštatovanie porušenia práv nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa, a preto mu podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde priznal aj primerané finančné

zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadol najmä na povahu a dôležitosť dotknutých práv, na závažnosť ich porušenia, ktorú zvýšila skutočnosť, že počas vyše jedného roka (pozri časť II bod 3.4) sťažovateľ nemal prístup k funkcii poslanca obecného zastupiteľstva a bolo mu tak zabránené vziať na seba zodpovednosť, ktorá z tejto funkcie vyplýva. Ústavný súd uznal podľa zásad spravodlivosti za odôvodnené priznať sťažovateľovi toto zadosťučinenie v sume 100 000 Sk.

5. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) aj náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 12 400 Sk, tak ako to sťažovateľ uplatnil, pretože tak dôvod tejto náhrady, ako aj jej výška zodpovedala citovaným právnym predpisom.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2003